

Informacja dla obcokrajowców zbierających jagody

Polska/Polski – Nowe przepisy dotyczące obcokrajowców zbierających jagody w Szwecji]

Niniejsza broszura informacyjna, opracowana przez Szwedzki Urząd ds. Bezpieczeństwa i Higieny Pracy [Arbetsmiljöverket], przeznaczona jest dla osób pragnących podjąć pracę jako zbieracze jagód w Szwecji.

Szwedzki Urząd ds. Bezpieczeństwa i Higieny Pracy [Arbetsmiljöverket] jest instytucją państwową, której zadaniem jest kontrolowanie, czy przepisy dotyczące bezpieczeństwa i higieny pracy, czasu pracy oraz inne przepisy dotyczące warunków pracy są przestrzegane. Urząd zajmuje się również tworzeniem przepisów oraz rozpowszechnianiem informacji na temat bezpieczeństwa i higieny pracy. Urząd pełni ponadto rolę tzw. biur łącznikowych ds. pracowników delegowanych do pracy za granicą. Oznacza to, między innymi, że udzielamy informacji o przepisach dotyczących pracowników zatrudnionych za granicą, którzy wykonują okresowo pracę w Szwecji.

Poniżej omówiono w skrócie przepisy dotyczące pozwolenia na pracę i pobyt, bezpieczeństwa i higieny pracy, czasu pracy oraz minimalnego wynagrodzenia obowiązujące w Szwecji w 2010 roku.

Urząd ds. Migracji podjął decyzję, że począwszy od sezonu 2010, będzie rozpatrywał wnioski o pozwolenie na pracę przy zbieraniu dzikich jagód na tych samych zasadach, na jakich rozpatruje się wszystkie pozostałe wnioski o pozwolenie na pracę. Poniżej znajduje się więcej informacji o konsekwencjach tej decyzji.

Informacja dla osób zainteresowanych pracą zbieracza jagód w Szwecji

Jeżeli chcesz pracować w Szwecji jako zbieracz jagód i nie jesteś obywatelem państwa będącego członkiem Unii Europejskiej, musisz posiadać pozwolenie na pracę. Od obywateli krajów spoza Unii Europejskiej wymaga się zwykle również wizy. Jeżeli chcesz pracować przez okres dłuższy niż trzy miesiące, potrzebujesz nie tylko pozwolenia na pracę, ale również pozwolenia na pobyt.

Urząd ds. Migracji ustala przepisy dotyczące pozwoleń na pracę i pobyt. O pozwolenie należy ubiegać się przed przyjazdem do Szwecji. Wnioski o pozwolenie na pracę i pozwolenie na pobyt można składać poprzez stronę internetową Urzędu ds. Migracji, www.migrationsverket.se. Istnieje również możliwość składania wniosków w Ambasadzie Królestwa Szwecji

lub szwedzkim konsulacie w kraju zamieszkania. Osoby potrzebujące wizy i planujące pracę przez okres krótszy niż trzy miesiące, muszą złożyć wniosek o pozwolenie na pracę w ambasadzie lub konsulacie.

Jakie warunki należy spełnić, aby uzyskać pozwolenie na pracę?

By uzyskać pozwolenie, należy spełnić następujące warunki:

1. posiadać ważny paszport,
2. wykonywana praca musi zapewnić utrzymanie,
3. praca powinna zapewniać minimalne wynagrodzenie w wysokości 13 000 SEK na miesiąc (patrz też punkt 5),
4. pracodawca publikował ogłoszenie o pracy w Szwecji i Unii Europejskiej przez co najmniej 10 dni (dotyczy nowych zatrudnień),
5. pracodawca oferuje warunki zatrudnienia zgodne z obowiązującym w Szwecji układem zbiorowym pracy lub przyjęte w danym zawodzie lub branży (patrz niżej),
6. pracodawca zapewnia właściwym związkom zawodowym możliwość wyrażenia swej opinii na temat warunków zatrudnienia zawartych w ofercie pracy.

Jakie warunki zatrudnienia zapewnia zbieraczom jagód szwedzki układ zbiorowy pracy?

Kryterium uzyskania pozwolenia na pracę to nie tylko minimalne wynagrodzenie w wysokości 13 000 SEK na miesiąc, lecz również zgodność warunków zatrudnienia ze szwedzkim układem zbiorowym pracy (lub tym, co jest przyjęte w danym zawodzie lub branży).

W przypadku zbieraczy jagód zatrudnianych przez przedsiębiorstwa prowadzące działalność w Szwecji, obowiązującym układem zbiorowym jest umowa pomiędzy Szwedzką Organizacją Pracowników Gminnych [Svenska Kommunalarbetareförbundet] oraz Organizacją Pracodawców Branży Leśnej i Rolniczej [Skogs- och lantarbetsgivarförbundet]. Minimalne wynagrodzenie ustalone w tej umowie to 18 542 SEK na miesiąc. W przypadku pracowników zatrudnionych na godziny, umowa określa najniższą dozwoloną stawkę wypłacaną za godzinę pracy.

Osoby zatrudnione przez zagraniczne przedsiębiorstwa, które nie prowadzą działalności w Szwecji, na przykład przez biuro pośrednictwa pracy tymczasowej, objęte są umową o pracy tymczasowej. Minimalne wynagrodzenie według tej umowy wynosi 19 772 SEK na miesiąc. Ma to zastosowanie niezależnie od tego, czy dane przedsiębiorstwo zagraniczne podpisało układ zbiorowy pracy czy nie.

Podsumowując, zbieracz jagód powinien otrzymywać co najmniej takie wynagrodzenie minimalne, jakie ustalone zostało w szwedzkim układzie zbiorowym pracy.

Jeżeli Twój pracodawca podpisał umowę ze Szwedzką Organizacją Pracowników Gminnych [Svenska Kommunalarbetareförbundet], zastosowanie mają wszystkie warunki tej umowy. Umowa ta zawiera ustalenia dotyczące minimalnego wynagrodzenia, czasu pracy, ubezpieczenia oraz wiele innych. Na stronie internetowej organizacji www.kommunal.se znajduje się broszura w formacie PDF „Praca w Szwecji” [Arbete i Sverige], w której można znaleźć więcej informacji na temat umowy i praw pracownika. Broszura ta jest dostępna w różnych językach.

Zbieranie jagód bez zatrudnienia

Osoby posiadające wizę turystyczną mogą zbierać jagody jako osoby prywatne. Zarobki osób prywatnych są wolne od podatku, jeżeli nie przekraczają 12 500 SEK na osobę i rok. Osoby prywatne obowiązują przepisy wizowe. Informacje na ten temat zamieszczone są na stronie internetowej Urzędu ds. Migracji.

Higiena i czas pracy

Twój pracodawca ma obowiązek stosować się do przepisów szwedzkiej ustawy o bezpieczeństwie i higienie pracy, innych przepisach Urzędu ds. Bezpieczeństwa i Higieny Pracy oraz ustawy o czasie pracy w trakcie wykonywania przez Ciebie pracy w Szwecji.

Ustawa o bezpieczeństwie i higienie pracy zawiera przepisy o obowiązkach pracodawcy oraz innych osób odpowiedzialnych za BHP w związku z zapobieganiem niezdrowym warunkom pracy i wypadkom. Higiena pracy obejmuje wszystkie zagadnienia dotyczące warunków w miejscu pracy, począwszy od tego czy maszyny i narzędzia spełniają wymogi bezpieczeństwa a kończąc na ustaleniu czy poziom stresu w pracy nie jest za wysoki.

Ustawa o czasie pracy zawiera przepisy określające wymiar pracy w ciągu doby, tygodnia i roku. Pracownikom przysługuje prawo do 11 godzin czasu wolnego od pracy w ciągu 24 godzinnego okresu pracy. Jest to tzw. odpoczynek dobowy (dygnsvila). Normalny czas pracy może wynosić maksymalnie 40 godzin na tydzień. W razie potrzeby, czas pracy może wynosić średnio 40 godzin na tydzień przez okres czterech tygodni. Oznacza to, że można pracować więcej w jednym tygodniu, a mniej w innym. Normalnie pracuje się 8 godzin dziennie, a czas pracy winien trwać między godz. 7.00 a 17.00.

W przypadku zaistnienia szczególnej potrzeby, można pracować w godzinach nadliczbowych, maksymalnie 48 godzin podczas czterech tygodni, lub 50 godzin podczas miesiąca kalendarzowego. Ilość godzin nadliczbowych w przeciągu roku kalendarzowego nie może przekroczyć 200 godzin.

Kontrolą pracodawców w zakresie przestrzegania ustawy o bezpieczeństwie i higienie pracy zajmuje się Urząd ds. Bezpieczeństwa i Higieny Pracy. Inspektorzy urzędu odwiedzają zakłady pracy i kontrolują przestrzeganie prawa. Jeżeli nie jest ono przestrzegane, może dojść na przykład do zakazu wykonywania pewnych zadań. Jeśli uważasz, że twój pracodawca nie stosuje się do zaleceń, powinieneś skontaktować się z Urzędem ds. Bezpieczeństwa i Higieny Pracy. Można również zwrócić się do organizacji pracowników gminnych [Kommunal], która posiada okręgowych przedstawicieli nadzorujących utrzymywanie dobrego środowiska pracy.

Ustawa o czasie pracy może zostać zniesiona przez układ zbiorowy pracy. Układ zbiorowy może zastąpić całą ustawę, lub jej części. Urząd ds. Bezpieczeństwa i Higieny Pracy nie kontroluje przestrzegania ustawy o czasie pracy, gdy czas pracy ustalany jest w układzie zbiorowym pracy. Wtedy Urząd ds. Bezpieczeństwa i Higieny Pracy nie może również wydawać zgody na odstępstwa od niektórych przepisów.

W razie choroby

W szwedzkim systemie ubezpieczeń społecznych istnieją świadczenia, takie jak zasiłek chorobowy i zasiłek rodzicielski, które przysługują osobom posiadającym pracę w Szwecji. Istnieją również świadczenia mieszkaniowe. Osoby, które pracują w Szwecji jedynie tymczasowo, nie są zwykle objęte tymi świadczeniami.

Zbieracze jagód, którzy są delegowani do Szwecji, tzn. zatrudnieni przez biuro pośrednictwa pracy tymczasowej w kraju pochodzenia, są ubezpieczeni w swoim kraju. Natomiast pracownicy zatrudnieni przez szwedzkiego pracodawcę są objęci szwedzkim ubezpieczeniem społecznym, przynajmniej w kwestii świadczeń pracowniczych. Jeżeli pobyt w Szwecji ma w założeniu być nie dłuższy niż jeden rok, pracownik nie jest traktowany jako osoba zamieszkała na stałe w Szwecji i nie jest objęty świadczeniami mieszkaniowymi.

Zbieracze jagód pochodzący z innego kraju UE są objęci szczególnymi przepisami, które mogą dać im prawo do świadczeń pracowniczych, jak i świadczeń mieszkaniowych, nawet gdy tylko pracują w Szwecji.

Decyzję o tym, czy przysługuje Ci ubezpieczenie i prawo do świadczeń, podejmuje szwedzka Kasa Ubezpieczeń [Försäkringskassan]. Kiedy przyjedziesz by pracować w Szwecji, możesz osobiście zgłosić się do Kasy Ubezpieczeń. Zgłoszenie nie ma wpływu na ewentualne prawo do świadczeń. Informacje znajdziesz na stronie internetowej Kasy Ubezpieczeń [Försäkringskassan], www.forsakringskassan.se.

Czy musisz płacić podatki w Szwecji?

Pracownicy zatrudnieni przez pracodawcę w swoim kraju pochodzenia a pracujący okresowo w Szwecji, nie podlegają obowiązkowi odprowadzania podatku. Dochody są zwolnione z opodatkowania pod warunkiem, że okres pracy nie

przekroczy 183 dni w ciągu roku. Istnieją jednak wymagania dotyczące pracodawcy. By przepis powyższy mógł być zastosowany, pracodawca nie może mieć stałego oddziału w Szwecji. Stały oddział to na przykład biuro, fabryka itp.

Jeżeli Twój pracodawca ma stały oddział w Szwecji, to – pod warunkiem, że pracujesz w Szwecji maksymalnie przez sześć miesięcy – masz obowiązek odprowadzenia specjalnego podatku dochodowego, SINK. Stawka wynosi 25 procent. Po sześciu miesiącach pracownik uważany jest pod względem podatkowym za osiedlonego w Szwecji i objęty zostaje ogólnymi przepisami podatkowymi. Może tak się stać również w przypadku, gdy pracownik regularnie powraca do Szwecji.

W celu uzyskania szczegółowych informacji, odwiedź stronę internetową Urzędu Skarbowego [Skatteverket], www.skatteverket.se.

Delegowanie pracowników

Szczególne przepisy dotyczą pracowników, którzy zostali delegowani do pracy w Szwecji, tzn. wysłani przez pracodawcę w swoim kraju pochodzenia do Szwecji, do pracy tymczasowej. Jeżeli jesteś na przykład zatrudniony przez biuro pośrednictwa pracy w kraju Twojego pochodzenia i zostajesz wysłany do Szwecji, by pracować tu przez parę miesięcy, jesteś pracownikiem delegowanym. Do pracowników delegowanych mają zastosowanie m.in. przepisy o urlopie wypoczynkowym i macierzyńskim. Urząd ds. Bezpieczeństwa i Higieny Pracy pełni rolę biura łącznikowego ds. spraw pracowników delegowanych do pracy za granicą i udziela informacji o prawach pracownika. Więcej informacji o delegowaniu pracowników znajdziesz na stronie internetowej www.posting.se.

workinginsweden.se

Na stronie internetowej Instytutu Szwedzkiego, www.sweden.se i www.workinginsweden.se, znajdziesz więcej informacji na temat Szwecji i pracy.

Additional copies of this publication
can be ordered from:
Swedish Work Environment Authority, publicationservices,
112 79 Stockholm.
Tel. +46-(0)8-730 97 00
Fax +46-(0)8-735 85 55
www.av.se

ADI 653 Pol

Our vision: Everyone wants to, and can, create a good work environment

Informacja o kontaktach

Urząd ds. Bezpieczeństwa i Higieny Pracy

Tfn: +46-(0)8-730 90 00
www.av.se

Straż pożarna

Tfn: 112

Kasa Ubezpieczeń

Tfn: +46-(0)771-524 524
www.forsakringskassan.se

Urząd ds. Migracji

Tfn: +46-(0)771-235 235
www.migrationsverket.se

Policja

Tfn: 112 (emergency),
Tfn: +46-(0)77-114 14 00 (non-emergency)
www.polisen.se

Związek pracowników gminnych

Tfn: +46-(0)10-442 70 00
www.kommunal.se

Urząd Skarbowy

Tfn: +46-(0)771-567 567
www.skatteverket.se

SOS Alarm

Tfn: 112
www.sosalarm.se

Instytut Szwedzki

www.sweden.se

Ministerstwo Spraw Zagranicznych

Tfn: +46-(0)8-405 10 00
www.regeringen.se
www.sweden.gov.se